

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL (PAT) ENSENYAMENT DE FARMÀCIA

FACULTAT DE FARMÀCIA I CIÈNCIES DE L'ALIMENTACIÓ

UNIVERSITAT DE BARCELONA

*Aprovat pel Consell d'Estudis de l'ensenyament de Farmàcia en data 27 de febrer de 2024.
Aprovat per la Comissió Acadèmica del Centre (.....)*

1- Context

La Universitat de Barcelona (UB), amb un compromís ferm cap a l'excel·lència en l'educació universitària, ha implementat estratègies pedagògiques innovadores i entre aquestes en destaca l'adopció de Plans d'Acció Tutorial (PAT) específics per a cada ensenyament. Aquesta iniciativa, que es va iniciar l'any 1996 a la nostra Facultat, ha estat un pilar fonamental en l'enfortiment de la formació integral dels nostres estudiants. La introducció de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) va catalitzar una revisió i adaptació d'aquests plans, assegurant-ne la pertinència davant les demandes acadèmiques i professionals actuals.

En aquest context, la Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació de la UB ha observat canvis significatius en el perfil dels estudiants, amb una creixent diversitat acadèmica i experiencial. Aquests canvis són conseqüència de diverses reformes en l'ensenyament secundari i d'una variació demogràfica. El resultat és una heterogeneïtat en el nivell acadèmic dels estudiants, especialment en els primers cursos. A més, s'ha detectat un increment d'estudiants que compaginen els estudis amb responsabilitats laborals, situació que influeix en la seva dedicació acadèmica i en la durada dels seus itineraris formatius.

Davant aquesta realitat, és necessari proporcionar als estudiants de l'ensenyament de Farmàcia una orientació i acompanyament personalitzats. Aquest suport ha de facilitar la transició dels estudiants tant a l'inici com al final de la seva etapa universitària, afavorint el seu desenvolupament acadèmic i personal, i preparant-los eficaçment per a les seves carreres professionals.

2- Model del Pla d'Acció Tutorial (PAT)

El Pla d'Acció Tutorial (d'ara endavant, PAT) de l'ensenyament de Farmàcia de la Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació de la UB es distingeix per les característiques següents:

- El model tutorial s'estructura entorn de la figura del tutor d'ensenyament, el qual acompanya l'estudiant durant tot el procés formatiu. Aquest rol difereix del tutor docent/coordinador d'una assignatura específica del grau. És essencial establir canals efectius de comunicació per facilitar una col·laboració efectiva.

El PAT es dirigeix a tots els estudiants de l'ensenyament de Farmàcia, amb especial atenció a aquells que requereixen una atenció diferenciada, com ara esportistes d'elit i estudiants amb necessitats específiques, entre altres.

Les iniciatives implementades en el marc del PAT inclouen accions informatives, formatives i orientatives. L'enfocament d'aquestes accions varia segons les necessitats individuals de l'estudiant i de l'etapa dels seus estudis universitaris de grau. Inicialment, el tutor de l'ensenyament se centra en la integració i adaptació de l'estudiant a l'entorn universitari, seguit per un suport més intensiu a mesura que l'estudiant va avançant en els seus estudis del grau i, finalment, una orientació cap a la inserció professional.

L'activitat central del PAT consisteix en l'organització de sessions de tutoria planificades, tant grupals com individuals, basades en objectius i materials prèviament acordats pel coordinador del PAT per tal d'optimitzar el rendiment acadèmic i el desenvolupament dels estudiants en el context de l'ensenyament.

Actualment, el model de tutories de la Universitat de Barcelona busca integrar aquest servei dins de l'activitat acadèmica dels estudiants, especialment abans de la seva matriculació anual. Amb aquest enfocament, s'espera que els estudiants facin una reflexió estratègica més profunda, assistits pels seus tutors, especialment en un context en què la normativa de permanència és més restrictiva, convertint decisions impulsives o poc reflexionades en el moment de la matriculació en un risc per al compliment dels requisits acadèmics.

3. Objectius del PAT

Els objectius generals d'aquest programa d'orientació es desprenen directament dels objectius que la UB defineix en l'article 7 del seu Estatut. Aquests objectius consisteixen en textualment «2.1.1. Impulsar i estimular el ple desenvolupament personal, acadèmic i social dels estudiants com a part integrant de la seva formació com a investigadors i/o professionals.»

En aquest context, els objectius del programa es desglossen en tres esferes clau:

- a) Implementació d'un seguiment acadèmic personalitzat per a cada estudiant, oferint suport en l'elaboració d'un pla d'estudis optimitzat que s'ajusti a les seves necessitats i aspiracions.
- b) Promoció de l'autoreflexió, el diàleg, l'autonomia i l'esperit crític entre els estudiants en l'entorn acadèmic, proporcionant-los les eines i estratègies necessàries per a un aprenentatge efectiu.
- c) Creació d'un marc d'actuació integral que atengui les necessitats emergents dels estudiants durant la seva etapa acadèmica, permetent-los influir activament en el seu futur personal i professional.

Depenent de l'etapa acadèmica en què es troben els estudiants, es poden identificar objectius específics addicionals:

- d) Facilitar la transició dels estudiants de nou ingrés des de l'ensenyament secundari a la universitat, proporcionant-los la informació i les estratègies necessàries per afrontar aquest canvi de la millor manera possible.
- e) Assessorar els estudiants en la planificació dels seus estudis, tenint en compte les seves dedicacions i interessos, per tal de garantir una trajectòria acadèmica adequada.
- f) Proveir als estudiants de tota la informació rellevant sobre el sistema educatiu, la Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació i els diversos serveis que la Universitat de Barcelona posa a la seva disposició per facilitar el seu recorregut universitari.

4. Organització i estructura del PAT

L'estructura del PAT de l'ensenyament de Farmàcia contempla les figures següents:

Coordinador del PAT: proposat pel Cap d'Estudis al Consell d'Estudis de l'ensenyament de Farmàcia amb el vistiplau de la Comissió Acadèmica del Centre i nomenat, finalment, pel degà. Les responsabilitats del Coordinador del PAT de l'ensenyament de Farmàcia a la Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació (UB) són les següents:

- Elaborar i administrar el PAT específic per a l'ensenyament de Farmàcia, garantint la seva correcta implementació i seguiment.
- Suggestir candidats per a ser nomenats tutors, assegurant-se que compleixen amb els requisits i estàndards exigits en el propi PAT.
- Assignar un tutor adequat a cada estudiant en el moment de la seva primera matrícula, vetllant perquè la distribució dels estudiants respecti els límits establerts per la normativa vigent.
- Proveir als tutors dels recursos necessaris per a l'òptim desenvolupament de les seves funcions dins del PAT de l'ensenyament de Farmàcia.
- Avaluar l'efectivitat del PAT a través de l'anàlisi de les dades aportades tant pels tutors com pels estudiants, amb l'objectiu d'optimitzar el rendiment acadèmic i professional.
- Informar periòdicament el Cap d'Estudis i el Vicedegà Acadèmic sobre el progrés i els resultats del PAT, oferint una visió detallada del seu funcionament dins de l'ensenyament de Farmàcia.
- Actuar com a intermediari entre el PAT i les diferents instàncies acadèmiques i administratives de la Facultat i de la Universitat, fomentant-ne la integració i la cohesió.

Tutor d'ensenyament: El perfil del tutor en l'ensenyament de Farmàcia es defineix com el docent responsable de la guia i acompanyament integral de l'estudiant durant tot el seu recorregut en els estudis del grau. Aquest professional, amb profunds coneixements sobre el pla d'estudis actual i un fort interès en l'àmbit pedagògic, es compromet a invertir el temps necessari per establir una relació personal enriquidora amb cadascun dels seus tutoritzats. Entre les seves responsabilitats destaquen:

- Facilitar el desenvolupament acadèmic de l'estudiant, aportant informació i recursos que contribueixin a la millora del seu rendiment acadèmic.
- Proporcionar orientació durant la seva trajectòria universitària i assessorament en l'elecció de l'itinerari curricular més adequat.
- Aconsellar, i si cal derivar a l'Oficina de Relacions Internacionals (ORI) del centre, als

estudiants tutoritzats que fan part dels seus estudis en un programa de mobilitat, sigui Erasmus, o altres programes en universitats no europeus.

- Aconsellar als estudiants tutoritzats que fan part dels seus estudis en un programa de mobilitat nacional SICUE.
- Informar sobre els recursos que la Facultat i la UB ofereixen per al suport acadèmic i la inserció professional de l'estudiant com les estades de Pràctiques en Empresa.
- Col·laborar amb la coordinació del PAT per identificar estudiants amb necessitats específiques, ja sigui per raons de salut, familiars o socials, que encara no hagin estat reconegudes pel Servei d'Atenció a l'Estudiant (SAE).

Tutor d'inclusió: Aquesta figura transversal recau en el Cap d'Estudis i es fa càrrec de les accions d'acompanyament de l'alumnat amb necessitats d'aprenentatge i avaluació específiques, des de l'inici dels seus estudis i les seves funcions es poden resumir en:

- Donar assistència als estudiants amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE), garantint la seva plena integració i desenvolupament acadèmic.
- Informar l'alumnat sobre les eines i suports disponibles oferts pel Servei d'Atenció als Estudiants (SAE) a través de l'Oficina de Programes d'Integració (OPI) de la UB, destinats a facilitar tant el seu recorregut acadèmic com la seva futura inserció professional.
- Acompanyar a cada estudiant en el seu itinerari formatiu, personalitzant els recursos didàctics i els mètodes d'avaluació segons les seves necessitats particulars, establint un diàleg constructiu amb el professorat implicat.
- Identificar, amb la col·laboració del coordinador del PAT, del professorat i dels tutors de l'ensenyament, aquells estudiants que, per motius de salut, familiars o socials, poden requerir una atenció específica i no hagin estat encara identificats per una entitat oficial. Aquesta detecció permetrà decidir si és convenient derivar l'estudiant al SAE o a altres serveis de suport de la UB, o bé adoptar altres mesures pertinents.

Tutor d'esportistes universitaris d'alt nivell: Aquesta figura especialitzada recau en el mateix coordinador del PAT i té com a missió principal el suport i l'orientació dels estudiants esportistes d'alt nivell que cursen els estudis del grau en Farmàcia. Les seves funcions principals són:

- Proporcionar suport acadèmic personalitzat als estudiants esportistes d'alt nivell (sempre acreditats per "Tutoresport UB"), garantint que puguin compaginar amb èxit les seves exigències acadèmiques i esportives. Això inclou l'adaptació d'horaris en els grups de teoria i de pràctiques i facilitar la flexibilitat en les dates d'avaluació.
- Treballar conjuntament amb aquests estudiants en el desenvolupament d'un pla d'estudis individualitzat que contempli les seves necessitats i aspiracions esportives i acadèmiques, mantenint una comunicació constant amb el professorat de les assignatures que cursa.
- Detectar de manera proactiva qualsevol necessitat específica o situació que pugui afectar el rendiment acadèmic o esportiu de l'estudiant, derivant, si és necessari, al SAE o a altres serveis de suport de la UB.

Mentors: Aquesta figura està representada per estudiants de l'ensenyament de Farmàcia, que ja han completat com a mínim el primer curs acadèmic. De manera voluntària, aquests mentors

donen suport als estudiants de nou ingrés en el seu procés d'integració a l'entorn universitari, per facilitar la seva adaptació a la Facultat i resoldre els seus dubtes/preocupacions durant les primeres setmanes del curs universitari. La tasca del mentor és complementària a la del tutor de l'ensenyament i està focalitzada en aspectes pràctics com proporcionar informació detallada, assistència tècnica en la configuració de l'accés al Campus Virtual, i també en orientar sobre altres tipus de recursos no estrictament acadèmics.

5. Selecció, nomenament i cessament de tutors

La selecció dels tutors entre el professorat de l'ensenyament de Farmàcia és responsabilitat del Coordinador del PAT qui, d'acord amb el Cap d'estudis, ho demana durant el mes de juny al professorat que millor s'adapta al perfil necessari i en proposa una llista final. En el cas dels estudiants de la doble titulació de grau "Farmàcia i Nutrició Humana i Dietètica (NHD)", aquests tenen un tutor específic durant els seus estudis del doble grau.

Els tutors són nomenats pel Cap d'Estudis de l'ensenyament de Farmàcia, a proposta del Coordinador del PAT. El nomenament es comunica al professorat i es publica la seva pertinença al PAT. Un tutor cessa en les seves funcions a petició pròpia, mitjançant un escrit dirigit al Coordinador del PAT.

Els canvis de tutor es concedeixen en el cas que l'estudiant o el mateix tutor ho sol·licitin. En aquest cas, el Coordinador del PAT farà la corresponent reassignació i n'informarà als implicats i al Cap d'Estudis del grau.

6. Activitats lligades al PAT

- JORNADA DE PORTES OBERTES: Aquesta jornada, que té lloc el mes de març/abril, està destinada als estudiants de batxillerat que tenen interès en els estudis universitaris del grau en Farmàcia o la doble titulació de grau "Farmàcia i NHD". Durant la sessió el Degà, el Vicedegà Acadèmic, el Cap d'Estudis i el Coordinador del PAT presenten la Facultat i informen de les principals característiques del grau en Farmàcia i de la doble titulació de grau. En acabar es fa una visita guiada per diferents àrees significatives de la Facultat. La jornada pot comptar amb la col·laboració de tutors/professors de diferents disciplines.
- JORNADA D'ACOLLIDA: Jornada que té lloc el mes de juliol per a l'alumnat de nou ingrés. El Cap d'Estudis de l'Ensenyament de Farmàcia i el Cap de la Secretaria d'Estudiants i Docència (SED) de la Facultat donen informació general sobre l'ensenyament i el procés de matriculació a aquests estudiants.
- JORNADA DE BENVINGUDA: Jornada que té lloc el mes de setembre, just abans d'iniciar el curs acadèmic. El Degà, el Vicedegà Acadèmic, el Cap d'Estudis de Farmàcia i el Coordinador del PAT donen la benvinguda als nous estudiants del grau en Farmàcia i de la doble titulació de grau (Farmàcia i NHD). En aquesta jornada se'ls informa del funcionament de la Facultat i se'ls presenta el seu tutor. Aquest mateix dia, es fa la primera reunió grupal dels assistents amb el tutor

assignat.

- EL PROGRAMA "PASSAPORT A LA PROFESSION": Iniciativa meticulosament estructurada que es duu a terme gràcies a la col·laboració del Servei d'Atenció a l'Estudiant (SAE), el Deganat i el Delegat del Degà per a "Pràctiques Externes en Empreses Quimicofarmacèutiques". Aquest programa està destinat a proporcionar suport integral als estudiants, mitjançant una sèrie d'accions enfocades a l'orientació, la formació i l'adquisició d'experiència, amb l'objectiu de fomentar el seu creixement tant personal com professional. Dins d'aquest marc, el programa ofereix anualment un ventall d'activitats formatives que complementen l'educació rebuda en els estudis de grau. Aquestes activitats són molt recomanables per ser incloses en el currículum dels futurs professionals, a més de servir com a eina per reflexionar amb els seus objectius professionals i com a mitjà per al desenvolupament de competències i habilitats clau per a l'exercici de la seva futura professió.
- PROGRAMA DE MOBILITAT INTERNACIONAL: Iniciativa que té per objectiu orientar i aconsellar els estudiants que cursen part dels seus estudis a través d'un programa de mobilitat internacional, ja sigui Erasmus o altres programes amb universitats no europees. En aquest programa hi participen activament el delegat del Degà per a la "Internacionalització i Mobilitat d'Estudiants" (que treballa en coordinació amb el Cap d'Estudis) i tres professors -també delegats del Degà- que constitueixen el "Grup de Gestió de Mobilitat Internacional d'Estudiants". Aquestes figures de mobilitat han de conèixer les característiques de les diferents universitats d'acollida i dels seus plans d'estudi, per poder aconsellar a l'alumnat de la Facultat respecte a les assignatures potencials a cursar. També són referents en l'acollida d'estudiants procedents d'altres universitats fora de l'estat espanyol.

Tot i que cada tutor de l'ensenyament de Farmàcia pot programar les activitats/reunions que consideri convenientes, n'hi ha algunes que es consideren obligatòries dins d'aquest PAT:

- ❖ PRIMERA REUNIÓ GRUPAL: La primera reunió entre un tutor i els estudiants de nova entrada té lloc durant la jornada de benvinguda. En aquesta primera reunió el tutor recull la informació que considera rellevant per al nou alumnat (estudiants amb necessitats específiques, esportistes d'alt nivell, tipus de dedicació, coneixement de l'idioma, etc.) i els proporciona la informació d'aplicació més immediata. En particular, el tutor informa de la dedicació que requereixen els estudis del grau de Farmàcia i també dels aspectes de la "Normativa de Permanència dels Estudiants de la UB" que han de tenir presents i que els poden afectar el primer curs acadèmic.
- ❖ SEGONA REUNIÓ GRUPAL: Després de conèixer l'èxit acadèmic del primer semestre, es fa una trobada grupal (només a primer curs) per tal d'establir pautes que ajudin a superar el curs sense haver de patir per la Normativa de Permanència.
- ❖ REUNIÓ ORDINÀRIA ANUAL DE TUTORS DEL PAT: A mitjans del curs acadèmic (febrer-març, habitualment) el coordinador del PAT convoca a tots els tutors de l'ensenyament de Farmàcia per informar-los de les novetats pel que fa a les normatives i les noves directrius, si escau, del PAT. En aquesta reunió els tutors comparteixen les seves inquietuds i es plantegen solucions als dubtes que puguin sorgir. Aquesta trobada és sempre acreditada com a formació de professorat per l'IDP-ICE.
- ❖ REUNIONS PRE-MATRÍCULA: Dins el marc del tràmit previ a la matrícula, s'optimitza la gestió de la

matrícula per garantir l'eficàcia. Per tant, al concloure l'any acadèmic, els alumnes interessats en inscriure's en més de 60 crèdits ECTS realitzen una reunió individual amb el seu tutor acadèmic. L'objectiu principal d'aquestes sessions és examinar i valorar els resultats acadèmics obtinguts, i acordar de manera consensuada si l'estudiant està en condicions de sol·licitar una ampliació de la seva matrícula o, per contra han de reduir els crèdits a matricular. La selecció acurada de les assignatures per al curs següent pot assegurar un avanç acadèmic que sigui coherent amb les necessitats i aspiracions personals de cada estudiant, especialment per aquells que preveuen inscriure's en més de 60 crèdits.

A més de les reunions preestablertes, cada tutor de l'ensenyament de Farmàcia pot emprendre aquelles activitats que consideri adients amb els seus estudiants tutoritzats quan ho estimi oportú, i de manera recíproca, els estudiants tenen la llibertat de sol·licitar trobades amb el seu tutor en qualsevol moment. El correu electrònic i el Campus Virtual són els canals de comunicació més utilitzats dins de la dinàmica tutorial, tant per a la difusió d'informació per part del tutor com per a la resolució de qüestions simples per part de l'estudiant. Algunes comunicacions generals com la notificació anual de quin tutor té adjudicat cada estudiant, les fa el Coordinador del PAT de manera massiva mitjançant l'ús del PLD del Campus Virtual del PAT de l'ensenyament de Farmàcia.

7. Seguiment, monitoratge i avaluació del PAT

La responsabilitat del seguiment de les activitats tutorials recau en el coordinador del PAT. Amb l'objectiu d'optimitzar la recopilació de dades, aquest coordinador desenvolupa enquestes recurrents destinades tant als tutors com als estudiants. Aquestes enquestes aborden temes com l'índex d'assistència a les sessions de tutoria, el compromís dels tutors i la pertinència de la informació proporcionada. A partir de l'anàlisi d'aquestes dades, i també dels suggeriments i propostes de millora aportats pels tutors i pels estudiants, el coordinador del PAT elabora un informe anual. Aquest document es presenta al Cap d'Estudis de l'ensenyament de Farmàcia, el qual té la potestat per decidir possibles canvis/modificacions a implementar per al següent curs acadèmic.

Disposició final: Aquest PAT de l'ensenyament de Farmàcia està dissenyat per ser absolutament inclusiu, abraçant i té en consideració la diversitat en totes les seves formes, per assegurar que cada estudiant rep una atenció personalitzada i respectuosa amb les seves necessitats i identitats úniques, garantint un entorn acadèmic ric i acollidor per a tots.

En les denominacions de figures, càrrecs i professions que s'esmenten en aquest document es fa un ús no marcat del masculí genèric, que fa referència a qualsevol persona.

Taula 1. Resum d'actuacions previstes al PAT de l'Ensenyament de Farmàcia de la UB

Període	Acció	Responsable i participants	Tipus
Informació prèvia	Jornada de Portes Obertes	Deganat, Cap d'estudis, Coordinador del PAT, Professorat	Grupal (març-abril)
Acolliment	Jornada d'Acollida als estudiants de nou ingrés (suport a la matriculació)	Cap d'Estudis i Cap de la SED	Grupal (juliol)
	Acollida alumnes de Mobilitat Internacional	Delegat del degà per a la "Internacionalització i Mobilitat d'Estudiants" Grup de Gestió de Mobilitat Internacional d'Estudiants	Grupal
	Jornada de Benvinguda	Deganat, Cap d'estudis, Coordinador del PAT.	Grupal (setembre)
	Primera tutoria grupal	Coordinador del PAT, Tutors de l'ensenyament	Grupal (setembre)
Tutela de seguiment	Tutories personalitzades	Tutors de l'ensenyament, Mentors	Individual
	Tutories per a estudiants amb necessitats específiques (NESE i altres)	Tutor específic: Cap d'Estudis	Individual
	Tutories per a estudiants esportistes d'alt nivell	Tutor específic: Coordinador del PAT	Individual
	Tràmits associats a l'expedient acadèmic	Cap d'estudis, SED, Tutors de l'ensenyament	Individual
	"Passaport a la Professi3"	SAE, Deganat, Delegat del degà per a "Pràctiques Externes en Empreses Quimicofarmacèutiques"	Grupal

	Sessions informatives - programes de mobilitat internacional	Delegat del degà per a la "Internacionalització i Mobilitat d'Estudiants" Grup de Gestió de Mobilitat Internacional d'Estudiants	Individual Grupal
--	--	---	----------------------